

2018-06-18

2018/1008

SAMRÅDSREDOGÖRELSE
BSP/BRP

Bemötande av inkomna synpunkter från offentligt samråd om förslag till villkor avseende balansering i enlighet med artikel 18 i kommissionens förordning (EU) 2017/2195 av den 23 november 2017 om fastställande av riktlinjer för balanshållning av el

Enligt artikel 18.1 i Balansförordningen ska Svenska kraftnät utarbeta ett förslag på villkor för leverantörer av balanstjänster samt villkor för balansansvariga parter senast sex månader efter förordningens ikraftträdande, dvs. senast den 18 juni 2018. Av artikel 10.1 framgår att Svenska kraftnät ska genomföra ett offentligt samråd om förslaget under minst en månad. Nedan återfinns en redogörelse för detta samråd.

Samrådsdokumenten skickades per e-post till representanter för alla balansansvariga företag i Sverige, till representanter för Elmarknadsrådet och till referensgruppen den 27 april 2018. Samma dag offentliggjordes samrådsdokumenten på Svenska kraftnäts hemsida. Samrådet avslutades den 28 maj 2018.

Under tidsperioden som samrådet pågick anordnade Svenska kraftnät en hearing för att ge aktörerna möjlighet till att resonera kring och ställa frågor om förslaget. De frågor som inkom och diskuterades under hearingen lades senare ut skriftligt på Svenska kraftnäts hemsida tillsammans med Svenska kraftnäts svar.

Svenska kraftnät mottog fem skriftliga svar på samrådet, från E.ON Sverige, Vattenfall Sverige, Fortum Sverige, Energiföretagen, samt Energi Danmark. Denna samrådsredogörelse innehåller en sammanställning av inkomna svar samt Svenska kraftnäts bemötande av dessa. I enlighet med artikel 10.6 har Svenska kraftnät beaktat inkomna synpunkter och det slutgiltiga förslaget har bearbetats med hänsyn tagen till dessa.

Denna samrådsredogörelse offentliggörs på Svenska kraftnäts hemsida och lämnas in till Energimarknadsinspektionen tillsammans med Svenska kraftnäts förslag på villkor för leverantörer av balanstjänster samt villkor för balansansvariga parter och dess förklarande dokument.

Samrådsredogörelsen har följande disposition:

- > *Villkor för leverantör av balanstjänster*: Inkomna synpunkter på dessa samt Svenska kraftnäts bemötande av synpunkterna. Synpunkter och bemötanden har grupperats per artikel.
- > *Villkor för balansansvarig part*: Inkomna synpunkter på dessa samt Svenska kraftnäts bemötande av synpunkterna. Synpunkter och bemötanden har grupperats per artikel.
- > *Övriga villkor*: Inkomna synpunkter på dessa samt Svenska kraftnäts bemötande av synpunkterna. Synpunkter och bemötanden har grupperats per artikel.
- > *Övriga synpunkter och frågor*: Inkomna synpunkter och frågor samt Svenska kraftnäts bemötande av dessa.

Villkor för leverantör av balanstjänster

Kvalificeringsprocess för att bli leverantör av balanstjänster	
18.5.a (8)¹	<i>Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla reglerna för kvalificeringsprocessen för att bli en leverantör av balanstjänster i enlighet med artikel 16.</i>
Inkomna synpunkter	<p>(Energiföretagen Sverige)</p> <p>(Vattenfall Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Det är bra att det tydliggörs att tills dess att BSP-rollen införs är det BRP:n som kommer att prekvalificera enheter och grupper för att leverera reserver.</i> <p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kvalificeringsprocessen för befintliga anläggningar bör tänkas igenom. Så att både Svk och aktör har tillräcklig tid att dels göra ändringar i anläggningar ifall att det behövs och för att inte belasta Svk med ett stort antal kvalificeringar på en gång.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<p><u>Kvalificering vs. förkvalificering och förkvalificering av befintliga anläggningar</u></p> <p>Artikel 18.5.a handlar om kvalificeringsprocessen för att bli leverantör av balanstjänster.</p> <p>Kvalificeringsprocessen för att bli leverantör av balanstjänster och förkvalificeringsprocessen av enheter och grupper för att kunna leverera balanstjänster är olika processer. Förkvalificering av enheter och/eller grupper behöver ske innan en aktör kan kvalificera sig som leverantör av balanstjänster.</p> <p>Processen för förkvalificering av enheter eller grupper regleras i Driftförordningen. Av artikel 155.5 och artikel 159.5 framgår att alla nya enheter ska förkvalificeras för att kunna leverera balanstjänster samt att åtminstone vart femte år ska samtliga enheter förkvalificeras på nytt. Det innebär att samtliga nu godkända enheter inte omedelbart behöver förkvalificeras på nytt, men att enheterna kommer att behöva förkvalificeras på nytt inom fem år. Svenska kraftnät kommer ta fram en plan för detta.</p> <p>Svenska kraftnät kommer utföra förkvalificeringen tillsammans med ansökande leverantör av balanstjänster.</p> <p><u>Förtydligande om ansvar för förkvalificering</u></p> <p>Till dess att rollen leverantör av balanstjänster införs, d.v.s. fram tills när dessa villkor träder i kraft, är det den balansansvariga parten som kommer</p>

¹ Vi anger både artikelnummer i Balansförordningen samt (inom parentes) motsvarande artikelnummer i Svenska kraftnäts villkor.

	<p>att förkvalificera enheter och grupper för att leverera reserver.</p> <p>Förslaget has justerats efter konsultationen med syfte att tydliggöra hur kvalificeringsprocessen ska gå till. Förslaget has justerats efter konsultationen med syfte att tydliggöra hur kvalificeringsprocessen ska gå till.</p>
--	---

Upphandling och överföring av balanskapacitet	
18.5.b (11,12)	<p>Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla reglerna, kraven och tidsplanerna för upphandling och överföring av balanskapacitet i enlighet med artiklarna 32, 33 och 34.</p>
Inkomna synpunkter	<p>(Energiföretagen Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• Föreningen noterar att förslaget bygger på "pay-as-bid" prissättning istället för alternativet "uniform pricing". Energiföretagen förordar det senare, det vill säga ett marginalpris, dels då denna modell är den mest effektiva, dels då det också innebär en mer transparent prissättning.• Texten kring "Artikel 34 Överföring av balanskapacitet" är svår att följa och bör därför utvecklas.
	<p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• Positivt att det bildas en Nordisk aFRR marknad. Vi ställer oss aningen skeptiska till huruvida TSONa kan bygga en mekanism för reservation av överföringskapacitet som garanterar till högsta möjliga grad samhällsnyttan för hela Norden. Största delen av elhandeln i Norden händer i Spot. Då ger alla restriktioner på överföringskapacitet maximal negativ inverkan. Dock ifall att ett elområde de facto inte har tillräckliga reserver kan man tänka sig restriktioner på överföringen, men inte ur ett samhällsekonomiskt perspektiv utan ett tekniskt.• All elhandel borde gå enligt principen pay-as-cleared, inte pay-as-bid.• Man borde även utgå från att marknadsinformation gällande även reservmarknaden inte skall vara mindre öppen en annan elhandel.
	<p>(Vattenfall Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• Leveransen av aFRR föreslås ske per elområde. Vattenfall förstår att det kommer förenkla processen att lägga bud och planera. Vår bedömning att emellertid att det även kommer påverka den totala flexibiliteten negativt, eftersom det inte längre kommer vara möjligt att leverera FRR med aggregat i andra prisområden. Detta gäller i synnerhet med nuvarande modell med veckoupphandling, men effekten

	<p><i>kommer synas även vid dygnsvis handel, speciellt för aFRR eftersom långtifrån alla aggregat har sådan möjlighet.</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>Förslaget bygger på pay-as-bid prissättning istället för alternativt uniform pricing. Vattenfall förordar det senare, det vill säga ett marginalpris eftersom det på sikt ger en mer transparent prissättning och en effektivare marknad i kundernas intresse.</i>
<p>Svenska kraftnäts bemötande</p>	<p><u>Påverkan på tillgänglig flexibilitet om leverans av aFRR sker per elområde</u></p> <p>Svenska kraftnät noterar Vattenfalls synpunkt. Aktörerna kommer att involveras i framtagande av den nya balanseringsmodellen där dimensionering av aFRR är en viktig del.</p> <p><u>Pay-as-bid vs. marginalprissättning</u></p> <p>Svenska kraftnät noterar aktörernas synpunkter men poängterar att marknadsdesignen för den gemensamma nordiska kapacitetsmarknaden för aFRR är resultatet av en nordisk överenskommelse. Målet är att även införa en gemensam nordisk kapacitetsmarknad för mFRR och även här kommer marknadsdesignen att styras av nordiska hänsynstaganden.</p> <p>Marknadsdesignen för kapacitetsmarknaden för aFRR kommer att konsulteras i augusti 2018. Motsvarande konsultation för mFRR planeras till första kvartalet 2019.</p> <p><u>Reservation av överföringskapacitet</u></p> <p>Svenska kraftnät vill påpeka att ett av målen för nordisk marknadsdesign är att maximera samhällsnyttan. Transmissionskapacitet för balanstjänster kommer enbart att reserveras om nyttan kan påvisas och kapacitetstilldelningsprocessen har godkänts av Energimarknadsinspektionen.</p> <p><u>Överföring av balanskapacitet i enlighet med artikel 34</u></p> <p>I enlighet med artikel 34.1 ska systemansvariga för överföringssystem tillåta att en leverantör av balanstjänster överför sina skyldigheter att tillhandahålla balanskapacitet till en annan leverantör av balanstjänster inom det geografiska område där upphandlingen av balanskapacitet har ägt rum. Om upphandlingen av balanskapacitet sker strikt mindre än en vecka före leveransdagen får Svenska kraftnät begära undantag från denna regel. Undantaget ska godkännas av alla tillsynsmyndigheterna i den berörda regionen.</p> <p>Reglerna för hur detta ska gå till är inte klara ännu och kommer att tas fram på nordisk nivå.</p> <p><u>Offentliggörande av information</u></p>

	Svenska kraftnät ska offentliggöra all information som omfattas av artikel 12.3 i enlighet med artikelns bestämmelser. Se 18.7.e, sidan 17.
--	---

Regler för aggregering för att bli en leverantör av balanstjänster	
18.5.c (9)	<i>Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla reglerna och villkoren för aggregering av förbrukningsanläggningar, energilagringsanläggningar och kraftproduktionsanläggningar i ett planeringsområde för att bli en leverantör av balanstjänster.</i>
Inkomna synpunkter	<p>(Energiföretagen Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Förslaget är tydligt och lovande med avseende på kravet att hålla reglerobjekt inom samma balansansvarig part. Aggregering av efterfrågefleksibilitet är ett relevant och viktigt bidrag och för att kunna skapa den maximala kundnyttan bör det alltså ske helt inom ramen för det befintliga balansansvaret vilket är fallet i båda alternativen.</i><i>Alternativ 2 bör ha potential att möjliggöra större volymer men förslaget är inte tillräckligt detaljerat för att göra en fullständig bedömning.</i> <p>(Vattenfall Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Vattenfall ställer sig positiva till att förslaget är tydligt med avseende på kravet att hålla reglerobjekt inom samma balansansvarig (BRP). Vi är övertygade om att aggregering av efterfrågefleksibilitet är ett relevant och viktigt bidrag i den elmarknad som nu växer fram och för att kunna skapa den maximala kundnyttan bör det ske helt inom ramen för det befintliga balansansvaret vilket är fallet i det lagda förslagen.</i><i>Vattenfalls tentativa bedömning är vidare att alternativ 2 bör ha potential att möjliggöra större volymer förutsatt att regelverket för budobjekt kan utvecklas parallellt.</i> <p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Alternativ 2 dock med kommentaren att det bör vara möjligt att kombinera flera olika kraftslag i ett och samma budobjekt. Vi förstår att TSO behöver produktionsplaner för att få en framförhållning i övervakningen av systemet, men nyttan av reglerobjekt för en BRP (eller BSP) är inte stor. För en BRP torde det vara tillräckligt med plan/område (möjligen även per budobjekt).</i>
Svenska kraftnäts bemötande	Svenska kraftnät delar de inkomna synpunkterna rörande alternativ 2 i villkorsförslaget. Svenska kraftnät anser att det bör vara möjligt att blanda kraftslag i ett bud. Med anledning av främst den IT-utveckling som krävs för detta

	<p>bedömer Svenska kraftnät det inte vara möjligt att införa alternativ 2 till dess att dessa villkor ska vara implementerade. Därför kommer alternativ 1 att föreslås i villkoren som skickas till Energimarknadsinspektionen. Dock kommer arbete med att utreda hur och när alternativ 2 kan implementeras att fortsätta.</p> <p>Svenska kraftnät önskar förtydliga att "befintligt balansansvar" (såsom nämns i remissvaren inkomna från Energiföretagen Sverige samt Vattenfall) inte kommer att finnas i framtiden, utan den befintliga rollen som balansansvarig kommer att delas upp i leverantör av balanstjänster och balansansvarig part. Bud som grundar sig i aggregering kommer inte behandlas på annorlunda sätt än andra bud. Det är leverantören av balanstjänster som kommer att hantera detta enligt de förslag till villkor Svenska kraftnät har framfört.</p> <p>När dessa villkor införs kommer Svenska kraftnät initialt inte att kunna ta emot bud bestående av anläggningar som tillhör olika balansansvariga parter i samma bud. Detta är något som kräver IT-utveckling, men som troligtvis kommer att införas i framtiden.</p> <p>Aggregering och leverans av reserver till balansmarknaderna kommer dock inte ha något med den balansansvariga parten att göra, utan helt skötas av leverantören av balanstjänster, varför kopplingen till den balansansvariga parten endast blir i avräkningssyfte.</p> <p>Då dessa villkor träder i kraft kommer rapportering gällande planer, etc. att hanteras av den balansansvarige parten och ske per reglerobjekt. Då framtida förändringar i avräkning och krav från förordning (EU) 2017/1485 kommer resultera i förändringar i rapporteringsansvaret kommer säkerligen förändringar ske även i rapporteringsstrukturen. Svenska kraftnät kommer att återkomma i frågan gällande rapportering av planer för anläggningar framöver.</p> <p>Marknaden och de modeller som finns ska fungera för aktörer där anläggningsägare, elleverantör, leverantör av balanstjänster och balansansvarig part är separata parter såväl som integrerade i samma aktör. Svenska kraftnät gör ingen skillnad på detta.</p>
--	--

Rapportering av data och information under förkvalificeringsprocessen samt inför och under driftskedet	
18.5.d (13,14)	<i>Villkoren för leverantörer av balanstjänster parter ska innehålla kraven på data och information som ska levereras till den anslutande systemansvarige för överföringssystemet och, i förekommande fall, till den reserv som ansluter till den systemansvarige för distributionssystemet under förkvalificeringsprocessen och driften av balansmarknaden.</i>
Inkomna	(Energiföretagen Sverige)

synpunkter	<p>(Vattenfall Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• Vi efterlyser ytterligare information kring hur den nämnda dokumentationen för prekvalificeringsprocessen ska genomföras. <p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• Man får gärna vara försiktig med mängden data som skall samlas. Dataöverföring från anläggningar som ej är kopplade till fast datanät kan bli problematisk om överflödigt datasamling görs.
Svenska kraftnäts bemötande	<p><u>Dokumentation för förkvalificeringsprocessen</u></p> <p>Med dokumentation menas protokoll från tester/prov där det går att påvisa att de tekniska krav som Svenska kraftnät ställer uppfylls (t.ex. aktiveringstid). Vilka dokument som ska skickas in kommer att framgå av förkvalificeringsdokumenten som kommer att publiceras på Svenska kraftnäts hemsida, senast 14 september 2018.</p> <p><u>Insamling av realtidsmätdata</u></p> <p>Artikel 158.1 (e) ii) i Driftföreskriften föreskriver realtidsmätning för alla enheter > 1,5 MW som levererar FRR. Svenska kraftnät inser att det kan bli problematiskt med realtidsmätning för mindre produktionsanläggningar och har därför startat ett projekt inom realtidsprogrammet som ska ta fram en lösning för trådlös kommunikation av realtidsmätvärden.</p> <p>Förslaget och rubriken har justerats för tydlighetens skull.</p>

Tilldelning av bud på balansenergi	
18.5.e (16)	<p>Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla reglerna och villkoren för tilldelning av varje bud på balansenergi från en leverantör av balanstjänster till en eller flera balansansvariga parter enligt punkt 4 d.</p>
Inkomna synpunkter	<p>(Energiföretagen Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• I det utsända materialet efter hearingen 21/5 ställs frågan om hur det säkerställs att det finns (minst) en BRP bakom en BSP. I svaret menar SvK att en BSP inte behöver ha en BRP utan att detta redan ligger på anläggningsägarna. Det vore önskvärt med ett förtydligande hur detta går ihop med förekomsten av aggregatorer, vilka inte nödvändigtvis är anläggningsägare, och de förslag som ligger i det s.k. Vinterpaketet som säger att alla marknadsaktörer inkl. aggregatorer ska omfattas av balansansvar. <p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• Vi anser att man skall kunna slå ihop även olika kraftslag. Ifall att man behöver samla data per kraftslag för statistik eller annan information kan det göras separat.

Svenska kraftnäts bemötande	<p>Denna remiss omfattar villkor som Svenska kraftnät planerar ska börja gälla tidigast december 2019. Hur villkoren i EU-kommissionens förslag till nya bestämmelser på elmarknadsområdet² kommer att utformas är inte klart ännu, och fram till dess avser Svenska kraftnät att följa de lagar och förordningar som vi har vetskap om idag.</p> <p>Svenska kraftnäts strävan är att i framtiden kunna hantera aggregerade bud baserade på flera kraftslag samt aggregerade bud från anläggningar tillhörande flera balansansvariga. I dagsläget är detta inte möjligt p.g.a. begränsningar i IT-systemen. Mer information kring detta finns i bemötande till artikel 18.5.c.</p> <p>När det gäller att säkerställa att det finns en balansansvarig part för varje bud så är det anläggningsägarna som har avtal med en balansansvarig part (antingen direkt eller via en elleverantör) enligt den svenska ellagen. Det är också anläggningsägaren som avtalar tjänster med aggregatorer och leverantörer av balanstjänster. Anläggningsägaren äger resursen som använder/levererar el och som kan komma att användas på någon av balansmarknaderna. Hur resursen utnyttjas är upp till anläggningsägaren att bestämma likväl som hur tjänsterna denna vill utnyttja från en balansansvarig part eller leverantör av balanstjänster/aggregator. Hur detta sker och avtalen som hanteras däremellan och är inget Svenska kraftnät reglerar.</p> <p>Svenska kraftnäts roll som systemansvarig för överföringssystemet är att ställa krav på de förhållanden som ska råda mellan Svenska kraftnät och balansansvarig part respektive leverantör av balanstjänster, samt att anpassa marknadsvillkoren så att alla marknadsaktörer blir objektivt och konkurrensmässigt lika behandlade.</p>
------------------------------------	--

Fastställande av aktiverad volym	
18.5.h (17)	<i>Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla reglerna för fastställandet av den volym balansenergi som ska avräknas med leverantörer av balanstjänster i enlighet med artikel 45.</i>
Inkomna synpunkter	<p>(Vattenfall Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>I synnerhet för produkten mFRR är det enligt vår bedömning en fördel för systemet om avräkningen baseras på affären, eftersom det i praktiken är omöjligt att leverera exakt den volym budet motsvarar med Sveriges förhållandevis små magasin. Vår förväntan är därför att en utveckling mot att energivolym fastställs på uppmätta värden kommer leda till färre bud och mindre flexibilitet. Detta gäller framförallt med dagens 2-prisssystem och en timmes avräkningsperiod som ut-</i>

² KOM (2016) 864, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el

	<i>gångspunkt.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<p>Om en leverans av ett avropat bud, till exempel ett mFRR-bud, inte exakt motsvarar den volym som erbjöds i budet så uppstår en obalans mellan vad som har utlovats och vad som har levererats.</p> <ul style="list-style-type: none">• I det fall avräkningen av budet baseras på affären, dvs. avropad volym, innebär det att den balansansvarige partens balans justeras med den avropade volymen och denne får stå för den obalans som orsakats av att den avropade volymen och den levererade volymen inte överensstämmer med varandra.• I det fall avräkningen av budet baseras på uppmätta värden, innebär det att den balansansvarige partens balans justeras med den volym som levererades. Därmed får inte den balansansvarige parten någon obalans som orsakats av att leverantören av balanstjänster inte levererade enligt sitt bud. <p>Det är leverantör av balanstjänster som erbjuder affären i och med sitt bud och har ansvar att leverera budet vid avrop. Den balansansvariga parten kan inte påverka budet eller dess leverans, varför det inte är rimligt att denne ska stå för obalanserna för budet.</p> <p>Tyvärr kommer det inte i ett första skede vara möjligt att mäta de av leverantören av balanstjänster levererade buden, varför den balansansvariga parten kommer att behöva stå för eventuella obalanserna orsakade av avvikelser mellan avropat och levererat bud. Svenska kraftnät vet inte när i tiden som uppmätta värden kan ersätta avropade värden i avräkningen.</p>

Avräkning av leverantör av balanstjänster	
18.5.i (18)	<i>Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla reglerna för avräkning av leverantörer av balanstjänster som definieras i enlighet med kapitlen 2 och 5 i avdelning V.</i>
Inkomna synpunkter	<p>(Energiföretagen Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Föreningen noterar att förslaget bygger på "pay-as-bid" prissättning istället för alternativet "uniform pricing". Energiföretagen förordar det senare, det vill säga ett marginalpris, dels då denna modell är den mest effektiva, dels då det också innebär en mer transparent prissättning.</i> <p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Även avropad kapacitet borde vara pay-as-cleared. mFRR energi som inte avropats för balansering utan pga. t.ex. problem i överföringsnätet borde även prissättas enligt pay-as-cleared. Samma "produktion"</i>

	<p><i>används.</i></p> <p>(E.ON)</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Obalanserna enligt 18.6.k., vi förutsätter att BRP inte drabbas av obalanser pga. av BSP-aktiviteter.</i> <p>(Vattenfall)</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Det saknas en rubrik: "Prissättning och handel med mFRR-kapacitet"</i>
<p>Svenska kraftnäts bemötande</p>	<p><u>Pay-as-bid vs. marginalprissättning</u></p> <p>Svenska kraftnät noterar aktörernas synpunkter men poängterar att marknadsdesignen för den gemensamma nordiska kapacitetsmarknaderna för aFRR är resultatet av en nordisk överenskommelse. Målet är att även införa en gemensam nordisk kapacitetsmarknad för mFRR och även här kommer marknadsdesignen att styras av nordiska hänsynstaganden.</p> <p>Marknadsdesignen för kapacitetsmarknaden för aFRR kommer att konsulteras i augusti 2018. Motsvarande konsultation för mFRR planeras till första kvartalet 2019.</p> <p><u>Prissättning av specialreglering</u></p> <p>Ett arbete med att ta fram dimensionering av mFRR är påbörjat, och är en viktig input till arbetet med marknadsdesignen. Arbetet sker på nordisk nivå och marknadsaktörer kommer att involveras.</p> <p><u>Obalansjustering till balansansvarig part</u></p> <p>Aktiverade bud för en leverantör av balanstjänster kommer att resultera i en obalansjustering för balansansvarig part som har balansansvar för det reglerobjekt som aktiverats. Obalansjusteringen beräknas som summan av aktiverad balansenergi och baseras på avropade mFRR bud och inrapporterad aktiverad aFRR. Om den faktiska leveransen av ett bud inte exakt motsvarar den volym som erbjöds i det avropade budet, så uppstår en obalans vilken balansansvarig part får ta. Skulle vi däremot ha en ordning där aktiverade bud avräknas mot uppmätta värden så skulle det innebära att leverantör av balanstjänster får ta obalansen. Den senare konsekvensen ser Svenska kraftnät som rimlig då budet har levererats med avvikelse från vad som erbjöds. Det är leverantören av balanstjänster som är motpart i affären och har ansvar för att leverera budet vid avrop.</p> <p>Dock kommer det inte i ett första skede vara möjligt att avräkna bud mot uppmätta värden. En tidplan för när det skulle kunna införas kan ej heller ges men</p>

	<p>ett möjligt införande kan vara efter införandet av kvarts- och enprisavräkning.</p> <p><u>Upphandling av mFRR balanskapacitet</u></p> <p>Kapacitetsmarknad för mFRR är något som idag inte finns. En nordisk kapacitetsmarknad för mFRR planeras till fjärde kvartalet 2019.</p>
--	---

Maximal tidsperiod för slutförandet av avräkningen	
18.5.j (19)	<i>Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla en maximal tidsperiod för slutförandet av avräkningen av balansenergi med en leverantör av balanstjänster i enlighet med artikel 45, för en viss avräkningsperiod för obalanser.</i>
Inkomna synpunkter	<p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Vi anser att eSett Oy borde användas för all avräkning och vad som behöver harmoniseras skall göras på ett nordiskt plan utan nationella lösningar.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<p>Svenska kraftnät delar Fortum Sveriges synpunkt att en nordisk harmonisering är önskvärd samt att avräkning utförs av eSett Oy, vilket Svenska kraftnät också verkar för.</p>

Konsekvenser vid avtalsbrott	
18.5.k (20)	<i>Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla konsekvenserna vid bristande efterlevnad av de villkor som gäller för leverantörer av balanstjänster</i>
Inkomna synpunkter	<p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Ifall att TSO förbjudit leverantör från att lägga bud ogrundat skall TSO även vara skyldig till skadestånd.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<p>Svenska kraftnät har förståelse för att leverantörer av balanstjänster vill försäkra sig om att hållas skadeslösa i fall Svenska kraftnät ogrundat har stängt av en leverantör. En ändring av den reglering av skadestånd som föreslås för både leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter bedöms dock leda till ett alltför komplicerat villkor samtidigt som en beräkning av skadeståndet i dessa fall svårigen låter sig göras.</p> <p>För att minska risken för leverantörerna ändras förslaget så att påföljden endast kan tillgripas vid väsentliga avtalsbrott och blir ett alternativ till att häva avtalet.</p>

Villkor för balansansvarig part

Krav för att bli en balansansvarig part	
18.6.b (22)	<i>Villkoren för balansansvariga parter ska innehålla kraven för att bli en balansansvarig part.</i>
Inkomna synpunkter	(Fortum Sverige) <ul style="list-style-type: none">• <i>Vi tycker att eSett Oy skall även användas i framtiden för maximal harmonisering i Norden.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	Svenska kraftnät delar Fortum Sveriges synpunkt att en nordisk harmonisering är önskvärd samt att avräkning utförs av eSett Oy, vilket Svenska kraftnät också verkar för.

Ändring av planer före och efter stängningstiden för kapacitetstilldelning på intradagsmarknaden	
18.6.e (25)	<i>Villkoren för balansansvariga parter ska innehålla reglerna för balansansvarig part att ändra sina planer före och efter stängningstiden för kapacitetstilldelning på intradagsmarknaden i enlighet med punkterna 3 och 4 i artikel 17.</i>
Villkor	Balansansvarig part ska till Svenska kraftnät vid en bestämd tid dagen före leveransdygnet och därefter vid varje förändring fram till 45 minuter innan leveranstimmen rapportera planer för sin produktion och förbrukning. Rapportering sker per reglerobjekt. Bilateral handel mellan elhandelsföretag ska rapporteras senast 45 minuter innan leveranstimmen.
Inkomna synpunkter	(Fortum Sverige) <ul style="list-style-type: none">• <i>Vid varje förändring känns överflödigt. En gång per timme för de kommande timmarna borde vara tillräckligt och senast 45 minuter innan drift ISP. 45 minuter kunde även diskuteras och förkortas till åtminstone 30min senast med 15minuters ISP.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	Villkoret är skrivet för att kunna gälla december 2019. Svenska kraftnätsförut-sätter att avräkning fortsatt sker per timme december 2019 då dessa krav tidig-ast kommer att börja gälla. Villkoret kommer att förändras när 15-minutersavräkningsperiod på obalanser införs.

Avräkning av balansansvarig part	
18.6.f (27)	<i>Villkoren för balansansvariga parter ska innehålla reglerna för avräkning av balansansvariga parter som definieras i enlighet med kapitel 4 i avdelning V.</i>
Inkomna synpunkter	(Fortum Sverige) <ul style="list-style-type: none">• <i>Vi förhåller oss positiva till en-pris modellen. Vi tycker att obalanspriset skall vara det pris som är högst (för uppreglering) eller lägst (vid nedreglering) av aktiverad aFRR eller mFRR energi i respektive riktning. Bortkopplingspriset borde kanske revideras och vara i linje med VoLL.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<u>Obalanspris</u> <p>Artikel 52.2 i EB GL anger att alla systemansvariga ska utarbeta ett förslag för att, bland annat, ytterligare specificera och harmonisera de viktigaste komponenter som används för beräkning av obalanspriset. Förslaget tas fram inom ramen för ENTSO-E och kommer att lämnas för konsultation under perioden augusti-september 2018. Det är således i nuläget inte helt fastställt hur obalanspriset kan komma att definieras.</p> <u>Bortkopplingspris</u> <p>Svenska kraftnät tar emot kommentaren om VoLL och följer den framtida utvecklingen i frågan samt hur detta kan komma att kopplas till bortkopplingspriset.</p>

Slutförandet av avräkningen	
18.6.h (29)	<i>Villkoren för balansansvariga parter ska innehålla en maximal tidsperiod för slutförandet av avräkningen av obalanser med balansansvariga parter för en viss avräkningsperiod för obalanser i enlighet med artikel 54 Beräkning av obalanser.</i>
Inkomna synpunkter	(Fortum Sverige) <ul style="list-style-type: none">• <i>Gärna samma rutin för de som avräknas hos eSett Oy.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	Villkoret beskriver samma rutiner som eSett Oy utför idag för Svenska kraftnäts räkning.

Konsekvenser vid avtalsbrott	
18.6.i (30)	<i>Villkoren för balansansvariga parter ska innehålla konsekvenserna vid bristande efterlevnad av de villkor som gäller för balansansvariga parter.</i>
Inkomna synpunkter	(Energiföretagen Sverige) (Vattenfall Sverige) <ul style="list-style-type: none">• <i>Här ser vi ett behov av förtydligande kring innebörden av att affärs-</i>

	<p><i>mässigt planera sig för balans. Ett modernt system för att marknads-mässigt hantera obalanser till lägsta samhällskostnad systemet måste ta systemet i sin helhet som utgångspunkt. Det finns en nytta för systemet av att SuK i fortsättningen ser denna affärsmässiga balans som varje aktörs respektive obalans + varje aktörs respektive inbjudna reglerresurser. Det bör såldes vara möjligt för SuK att initiera en ändring i avtalet som motsvarar tankesättet enligt ovan.</i></p>
Svenska kraftnäts bemötande	<p>Med tanke på de många förändringar som kommer gällande bl.a. avräkningsregler samt regler för att delta på de olika balansmarknaderna så ser Svenska kraftnät det inte som aktuellt att utgå från dagens system och försöka att kvantifiera en affärsmässig balans hos varje aktör. I och med införandet av två roller, balansansvarig part samt leverantör av balanstjänster, istället för dagens balansansvariga roll så ser Svenska kraftnät att föreslaget tillvägagångssätt inte fungerar då det är olika aktörer som har balansen och som erbjuder reglerresurser.</p> <p>I och med införande av en-pris avräkning samt en position på obalanser kommer kraven på den balansansvarige parten och incitamenten till hur denne ska agera att ändras jämfört med idag.</p>

Villkor för balansavräkning	
18.6.k (27)	<p><i>Villkoren för balansansvariga parter ska innehålla reglerna för avräkning i enlighet med artiklarna 52, 53, 54 och 55.</i></p>
Inkomna synpunkter	<p>(Energiföretagen Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Finns det anledning av ett förtydligande vad som egentligen avses med "spotpris" då detta egentligen kan referera till såväl day-ahead som intra-day och att det redan i dag finns mer än en utsedd NEMO i det nordiska börsområdet?</i> <p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Vi förhåller oss positiva till en-pris modellen. Vi tycker att obalanspriset skall vara det pris som är högst (för uppreglering) eller lägst (vid nedreglering) av aktiverad aFRR eller mFRR energi i respektive riktning. Bortkopplingspriset borde kanske revideras och vara i linje med VoLL.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<p><u>Spotpris</u></p> <p>Med spotpris avses den definition som anges i balansansvarsavtalet idag, nämligen att spotpriset är det aktuella priset för timhandel på elbörsens dagen före-marknad. Det kan hända framöver att definitionen av spotpris kan komma att behöva justeras med anledning av att flera NEMOs agerar på den nordiska spotmarknaden. Om så blir fallet ser Svenska kraftnät att detta kommer att justeras i definitionen i balansansvarsavtalet, eller motsvarande avtal.</p> <p><u>Obalanspris</u></p>

	<p>Artikel 52.2 i EB GL anger att alla systemansvariga ska utarbeta ett förslag för att, bland annat, ytterligare specificera och harmonisera de viktigaste komponenter som används för beräkning av obalanspriset. Förslaget tas fram inom ramen för ENTSO-E och kommer att lämnas för konsultation under perioden augusti-september 2018. Det är således i nuläget inte helt fastställt hur obalanspriset kan komma att definieras.</p> <p><u>Bortkopplingspris</u></p> <p>Svenska kraftnät tar emot kommentaren om VoLL och följer den framtida utvecklingen i frågan samt hur detta kan komma att kopplas till bortkopplingspriset.</p>
--	---

Obalanser i samband med rampbegränsningar	
18.6.1 (28)	<i>Villkoren för balansansvariga parter ska innehålla, i förekommande fall, bestämmelserna om uteslutning av obalanser från avräkningen av obalanser i samband med införandet av rampbegränsningar för minskning av deterministiska frekvensavvikelser i enlighet med artikel 137.4 i förordning (EU) 2017/1485.</i>
Inkomna synpunkter	(Fortum Sverige) <ul style="list-style-type: none">• <i>Ifall att TSO begränsar rampningen av produktion för enskild part skall denna obalans inte bli ett kostnadspåslag till den leverantören.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<p>Svenska kraftnät noterar Fortums synpunkt. Svenska kraftnät tillämpar inga särskilda avräkningsregler för balansansvarig part i samband med rampbegränsningar.</p> <p>Dagens rampbegränsningar kommer ses över i och med övergången till 15-minuters avräkningsperiod för obalanser (fjärde kvartalet 2020). Regler för rampbegränsningar kräver nordisk överenskommelse.</p>

Övriga villkor

Undantag för offentliggörande av information	
18.7.e	<i>Ett undantag från att offentliggöra information om de erbjudna priserna för buden på balansenergi eller balanskapacitet på grund av farhågor för marknadsmissbruk i enlighet med artikel 12.4.</i>
Inkomna synpunkter	<p>(Energiföretagen Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>I texten lyfter SvK fram att en förutsättning för en fungerande marknad är tillgång till relevant information, och att denna ska spridas till alla aktörer för att säkerställa likabehandling. Energiföretagen ser därför stöd i vår uppmaning att SvK måste publicera information från reglermarknaden snabbare. Dagens lösning innebär dels att anläggningsägare inte får nödvändig information i tid för att fullt ut kunna utnyttja deras flexibilitet. Dels så leder dagens praxis till att vissa aktörer periodvis hamnar i en insiderposition då deras bud aktiveras, vilket är direkt olämpligt för hela marknaden, men även för aktören i fråga som inte har full frihet att agera på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt.</i> <p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Vi ställer oss negativt till att undanhålla marknadsinformation från marknaden. Att användas vid risk för marknadsmissbruk är vagt definierat. Hur bestäms risken och hur skall den mätas? Finns det tydliga signaler för när sådant tillfälle skulle kunna förekomma? Marknaden borde delges information om t.ex. avropade regleringar i realtid för att ge aktörer möjlighet att korrigera sin balans på intradagsmarknaden för att inte hamna i obalans på reglermarknaden.</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<p>Med anledning av de yttranden som inkommit har Svenska kraftnät gjort ytterligare utredning av riskerna för marknadsmissbruk i de aktuella situationerna. Mot bakgrund bland annat av vad marknadsmissbruk vanligen anses innefatta har Svenska kraftnät därför bedömt att undantag inte kommer att vara nödvändigt. Svenska kraftnät kommer att offentliggöra all information som omfattas av artikel 12.3 i enlighet med artikelns bestämmelser.</p>

Användning av dubbelprissättning	
18.7.g	<i>En ansökan om användning av dubbel prissättning för alla obalanser som bygger på de villkor som fastställs i enlighet med artikel 52.2 d i och metoden för tillämpning av dubbel prissättning i enlighet med artikel 52.2 d ii.</i>
Inkomna synpunkter	<p>(Fortum Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Vi vill se en prismodell som baserar sig i grunden på ett pris. Vi kan tänka oss att för en ISP med reglering i båda riktningar kan det finnas behov för två priser. I alla övriga ISP skall det finnas bara ett pris. .</i>

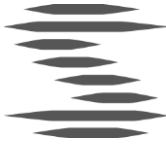
Svenska kraftnäts bemötande	Svenska kraftnät skrev i remissen att dubbel prissättning kan komma att tillämpas vid speciella förutsättningar. Vilka de förutsättningarna är utreds på europeisk nivå. Situationer då dubbelprissättning kan komma att användas är exempelvis om avräkningsperioden är längre än 15 min eller då Svenska kraftnät begär aktivering av balansenergi i båda riktningar under samma avräkningsperiod.
------------------------------------	--

Övriga synpunkter och frågor

Aggregering	
Inkomna synpunkter	<p>(Energi Danmark)</p> <p>Aggregator is a recent term within the energy market, and how to interpret the term with regard to legislation and framework conditions remains unclear in Europe. The Winter Package, etc., states that aggregators will play a role in the energy market of the future, but neither the implementation nor the management of this term have been specified anywhere – Network Codes, etc.</p> <p>BSP (Balance Service Provider) is, however, specified, and how a supplier of system services is managed differs greatly between European countries.</p> <p>In Sweden, it is interpreted in such a way that the BSP and BRP roles are split, and that it should be possible to provide services to the TSOs without being a BRP.</p> <p>Svenska Kraftnät's proposal requires a BRP for the units that participate in the services, but Svenska Kraftnät has not specified how the settlement between BRP and BSP will take place.</p> <p>Nevertheless, the settlement for the delivery of system services will go directly from TSO to BSP, cf. Svenska Kraftnät.</p> <p>There is no indication anywhere as to whether it is a requirement for the BSP to inform the BRP that system services are supplied from units within the BRP's portfolio.</p> <p>It is highly problematic for the BRP role that there is so much uncertainty concerning the settlement process.</p> <p>Energi Danmark feels that answers are missing with regard to several essential questions, such as:</p> <ul style="list-style-type: none">> How is the baseline for the participating unit established to ensure correct compensation in relation to the BRP?> How is any backlash effect (particularly in connection with consumption)

	<p>against the BRP compensated? This could occur several hours after activation and could therefore have major negative financial consequences for the BRP.</p> <p>> How do you ensure that the correct total is supplied for a unit that forms part of a larger site?</p> <ul style="list-style-type: none">× Observations show that one reaction to increased energy production/lower energy production in one unit can result in higher energy consumption in another unit at the same location. <p>There are therefore some doubts regarding</p> <ol style="list-style-type: none">i. the responsibility for imbalances (important cf. system security) andii. the settlement of such imbalances (important for the market to work – this is where the money is paid). <p>Any non-conformity relating to the responsibility for imbalances and associated settlement will increase socio-economic costs. Firstly, a TSO must therefore potentially manage a greater volume of imbalances and secondly the administrative costs of the TSO carrying out settlement for many new small aggregators will be substantial.</p> <p>But even without these obvious reasons, Energi Danmark does not believe it is possible to specify the framework conditions for something that has not been clarified for Europe and the Nordic Region. A change to the principles regarding <i>i)</i> and <i>ii)</i> should require common European guidance.</p> <p>Energi Danmark can therefore not support the proposed terms concerning balancing before there is complete clarity with regard to <i>i)</i> and <i>ii)</i>.</p> <p>Energi Danmark also recommends a common Nordic solution, and recommends looking at the solutions that are being created by other Nordic TSOs.</p>
<p>Svenska kraftnäts bemötande</p>	<p>Svenska kraftnät anser sig i detta remissbemötande, av tidsskäl, endast kunna bemöta de frågor som direkt rör villkoren till artikel 18 i EB GL. Flera av frågorna är redan bemöta under respektive villkor genom andra remissvar och kommer därför inte att upprepas här.</p> <p>Svenska kraftnät kommer att arbeta vidare med frågeställningar rörande aggregering. Detta gäller både backlash-effekten och eventuella särskilda villkor för viss typ av aggregering. Om det skulle visa sig att aggregering i någon utsträckning behöver särskilda villkor, förutom de villkor för leverantör av balanstjänster som nu föreslås, kommer Svenska kraftnät att uppdatera dessa villkor. Med detta sagt är det inget som Svenska kraftnät ser behov av idag. Andelen leveranser från resurser som aggregeras på ett sätt som inte passar in i de nu föreslagna villkoren bedöms i ett första skede vara mycket liten, varför särskilda villkor nu</p>

	<p>inte är motiverade.</p> <p>I ett första skede kommer det inte ske någon ekonomisk justering eller kompensation mellan den balansansvariga parten och leverantören av balanstjänster enligt de förslag till villkor som Svenska kraftnät nu lägger fram. Hur justering av balansenergi sker beskrivs närmare i remissbemötandet till 18.5.h.</p> <p>Vilken metod som ska användas i framtiden då volymen levererad balansenergi kommer att baseras på uppmätta värden får Svenska kraftnät återkomma till när detta föreslås implementeras i dessa villkor.</p> <p>Gällande backlash-effekten så ser Svenska kraftnät inte nödvändigtvis att detta är ett problem som kräver kompensation mellan en leverantör av balanstjänster och den balansansvarige parten via den systemansvarige för överföringssystemen. Detta kommer dock fortsatt att diskuteras inom ramen för aggregering.</p>
--	--

Ett eller två avtal?	
Inkomna synpunkter	<p>(E.ON Sverige)</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Kommer det fortsatt att enbart vara ett avtal (men med olika delar) med TSO/Svk eller krävs det två separata avtal om man är både BRP och BSP?</i>
Svenska kraftnäts bemötande	<p>Till att börja med kommer Balansansvarsavtalet att delas upp i två avtal, ett för balansansvariga parter och ett för leverantörer av balanstjänster. Svenska kraftnät arbetar med att ta fram en ny avtalsstruktur. Avsikten är att aktörer i framtiden ska kunna teckna ett avtal som enbart är relevant för den roll/marknad som aktören ämnar vara aktiv i.</p>